

# QARTALI SEVMƏK

## Təbiətşünas alim Qara Mustafayevin xatirəsinə



**Müəllifdən: Uzun bir ömür sürən məşhur alimin vəfatı, həqiqətən təbiətşünaslıq elmi və vətənsəvarlik yaddaşımız üçün ağır itkidir. Vətənin hər bucağını qarış-qarış gəzib vəsf edən Qara Mustafayev təbiətə vurğunluğun və uşaq tabəssümü qədər saf olan səmimiyyətin örnəyi idi. Böyük alim və böyük insan yaddaşlarda elə belə də yaşayacaq, Azərbaycanın flora və faunasının sevilib qorunmasında, təbliğində həmişə... hər yerdə olacaq!**

**Mən bu yazını dörd il bundan əvvəl, Qara Mustafayevin sağlığında qələmə almışdım.**

\*\*\*

Respublikamızda nəşr edilən 15-18 qəzeti əsl jurnalistika baxımından dəyərləndirməklə yanaşı, yerdə qalan yüzlərlə nəşrin nə gündə olduğu barədə zaman-zaman bir xeyli söhbət açmışıq. Təəssüflər olsun ki, heç nə dəyişməyib, hərə öz işindədir. İctimai-siyasi və mədəni həyatımızın oxuculara mətbu təqdiminin yükü, yenə də həmin azsaylı müstəqil, iqtidar və tənqidçi mətbuatın üzərinə düşür. Əslində Azərbaycan boyda ölkəyə də indiki halda uzaqdaşı 20-yə yaxın normal qəzet lazımdır və çoxluğun da pislə sinonimləşməsi göz önündədir. Bu mənada ki, normal təqdimat, xəbərçilik və tənqid olan yerdə cəmiyyət nəyə görə mənasız maklaturaların basqısı altında olmalı, eyni zamanda böhtan, şantaj, təhqir və sırf reketçiliklə mübarizəyə vaxt ayırmalıdır? Nə yaxşı ki, paparatsilik Azərbaycan məkanına öz dəmdəstgahı ilə hələ daxil olmayıb. Prinsip etibarını ilə bu heç mümkün də deyil. Çünki paparatsi ən güclü jurnalistika ilə cəsurluğun və xəfiyyəçiliyin sintezidir, əlahiddə məsələdir. Bizdəki "sırtıq uşaqların" xörəyi başqa cür bişir.

... Televiziyaları ki, ram etmək mümkündür.

Artıq adi vətəndaşdan tutmuş dövlət məmurlarına kimi şit verilişlərdən, saatlarla efiri zəbt edən şoulardan, yalançı qəhrəmanlıqlardan, yalançı qəhqəhələrdən və yalançı göz yaşlarından beziblər. Səkkiz-doqquz telekanalı normal vəziyyətdə və normal zövqə kökləmək doğrudanmı mümkün deyil? Şəxsi mövqelərinə görə bəzilərinin irad tutub tənqid et-



dikləri Az.TV və İTV nümunələri də var axı! Bu kanallarda telejurnalistikanın ənənələrini qorumaqla yanaşı, inkişafına da xüsusi qayğı və diqqət göstərilir. Bugünkü Azərbaycan tamaşaçısını tam qane etməsə də, hər halda yormur, əsəbiləşdirmir, utandırır...

Mən vətənpərvərlik kimi müqəddəs duyğunu şouya çevirən bir çox özəl telekanalların bu tip verilişlərindən jurnalist olaraq xəcalət çəkirəm. Daha başqa absurdları sadalamıram.

...Bu yaxınlarda İctimai Televiziyada tanış bir səs diqqətimi çəkdi və əlimdəki işi yarımçıq qoymalı oldum. Bu səs hələ uşaqlıq dövrümüzdən Azərbaycan təbitəini bizə sevdiren, onu necə sevməyi öyrədən gözəl alimimiz və uzun illər televiziya ekranlarında "yaşayan" görkəmli şəxsin - məşhur Qara Mustafayevin səsi idi. Onun elə cavanlığından öyrəşdiyimiz qəribə tembrli "çətin səsi" yüz şou əhlindən qiymətli və şirindir, vallah! Nə yaxşı ki, veriliş təzə başlamışdı. Yaşı çoxdan 80-ni arxada qoymuş bu gözəl insanın digər bir mütəxəs-

sislə Boz dağı gəzib onun özəlliyini və gözəlliyini tamaşaçılara təqdim etməsi necə də maraqlı idi. Həm yaxın-uzaq görüntülərlə, həm də zəngin bilik və məlumatlarla.

Bu yaşda, bu məqamda Qara müəllimi dağlara-daşlara salan, dərələrdən keçirən, təpələrə qaldıran, gurulu çaylardan addadan, təbiətə qovuşduran hansı səbəbdir, hansı hisslərdir,

dəs evi olduğundan danışdı.

Qara müəllim Kür boyunca, Turyançay boyunca indi əfsanəyə dönmüş Tuqay meşələrindən danışdı. Ancaq bu səsdə daha kədər hiss olunmurdu. Əksinə nikbinlik, ana təbiətin böyüklüyü, sıqalı yaşayırdı. Qara müəllimin "Vətən sevgisi dərsləri" xoş proqnozlar verirdi: məşhur, əfsanəvi Tuqay meşələri ildən-ilə bərpa olur, böyüyür, özünə dö-nür...

Qara müəllimin təbiətsevərlik missiyası gerçəkdən unikal vətənsəvarlik dərsləridir. Ətkələrindən tutmuş zirvələrinə qədər əzəmət və gözəllik dastanı olan uca dağlarımızı sevməyə, vəsf etməyə nə var ki! Ucsuz-bucaqsız çöllərin, düzəngahların, boz dağların da sənə məxsus olduğuna sevinməli-sən, onu sevməyi bacarmalısan. Bu düzlərdə, bu dağlarda da nəse bir gözəllik, doğmalılıq, əbədlilik görməyi, duymağı bacarmalısan...

Qara müəllimin gö-ründüyü telekadrlar, gəzib doluşduğu, söhbət açdığı Vətən torpağı bir verilişinmi, bir filminmi xidməti, hədiyyəsidir, ya nə? Televiziya kanallarımız qoy bir az da bu istiqamətə yönəlsinlər. Bizdə Vətən sevgisi, əsl vətəndaş mövqeyi, dürüstlük və halallıq kimi mövzular üçün ənənə-istiqamətlər çoxdur, yetərincedir. Sadəcə ayləncələr labirintindən çıxıb bu yarıq vətənimiz üçün layiqli övladlar yetişdirmək lazımdır.

**P.S. Biz həmişə fəxr-lə bildiririk ki, Azərbaycanımız dünya xəritəsində qanad açmış qartalına bənzəyir. Əlbəttə ki, belədir. Ancaq çoxları bu qartalın yaralı qanadını məlhəmləmək əvəzinə, diqqəti bu acıya yönəltmək əvəzinə...**

**Eh, Qoderzi Çoxeli, sən cavan yaşında bu dünyadan köçüncə öz "yaralı qartalından" yazmağa macal tapdın. Həm də necə dahiyanə...**